

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-8/24270,Prof-Janusz-Kurtyka-19602010.html>
03.03.2026, 01:32

Prof. Janusz Kurtyka (1960–2010)

09.05.2016

Prof. Janusz Kurtyka

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. Historyk, znawca Polski średniowiecznej i badacz jej dziejów najnowszych, redaktor naczelny „Zeszytów Historycznych WiN-u”, prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Społeczno-Kombatanckiego Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”. Zginął 10 kwietnia 2010 r. w katastrofie samolotu prezydenckiego w Smoleńsku, w drodze na uroczystości upamiętniające 70. rocznicę Zbrodni Katyńskiej.

Urodził się 13 sierpnia 1960 r. w Krakowie. Absolwent Wydziału Historyczno-Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ukończył studia doktoranckie w Instytucie Historii PAN, gdzie w 1995 r. obronił rozprawę doktorską z zakresu nauk humanistycznych. W 2000 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego.

W latach 2000–2005 był organizatorem i dyrektorem Oddziału IPN w Krakowie. Od 1979 r. działał w opozycji demokratycznej w Krakowie, był m.in. współzałożycielem Niezależnego Zrzeszenia Studentów w Instytucie Historii UJ i członkiem Komitetu Założycielskiego NZS UJ, wykładowcą podziemnego Chrześcijańskiego Uniwersytetu Robotniczego. Był pracownikiem naukowym w Instytucie Historii PAN (od 1985 r.), członkiem Rady Naukowej Instytutu Historii PAN kadencji 1999–2002 i 2003–2006. W latach 1989–2000 był przewodniczącym Koła NSZZ „Solidarność”

krakowskich placówek Instytutu Historii PAN.

Autor ok. 140 publikacji naukowych z zakresu historii Polski średniowiecznej i wczesnonowożytnej oraz historii oporu antykomunistycznego w Polsce po 1944 r., w tym czterech książek: „Generał Leopold Okulicki »Niedźwiadek« 1898-1946”, „Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu”, „Latyfundium tęczyńskie. Dobra i właściciele XIV-XVII w. ”, „Odrodzone Królestwo. Monarchia Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego w świetle nowszych badań”, współautor wielu opracowań zbiorowych. Był współpracownikiem „Polskiego Słownika Biograficznego”, współautorem „Słownika historyczno-geograficznego województwa krakowskiego w średniowieczu”, a od 1994 r. redaktorem naczelnym „Zeszytów Historycznych WiN-u”. Przewodniczył Komitetowi Redakcyjnemu serii „Konspiracja i opór społeczny w Polsce 1944-1956. Słownik biograficzny”, był członkiem redakcji czasopisma naukowego IPN „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989”. Janusz Kurtyka należał m.in. do Polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle i Polskiego Towarzystwa Heraldycznego.

9 grudnia 2005 r. został wybrany przez Sejm RP na stanowisko Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, w dniu 29 grudnia 2005 r. złożył ślubowanie jako Prezes Instytutu.

Laureat Nagrody im. Adama Heymowskiego (1996), II nagrody w Konkursie im. Klemensa Szaniawskiego (1998), Nagrody im. Joachima Lelewela (2000), Nagrody im. Jerzego Łojka (2001). W 2009 r. odznaczony przez Prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)